

Екологічна Хресна дорога

Івано-Франківськ
«Нова Зоря»
2011

Екологічна Хресна дорога / уклад о. Іван Сохан. Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2011. – 40 с.

«Екологічна Хресна дорога» призначена допомогти християнам побачити самих себе, своїх ближніх і світ, який довкола нас, у перспективі Божого плану спасіння усього створіння. Роздуми над Хресною дорогою Господа нашого Ісуса Христа у світлі сучасних проблем докільля сприяють формуванню свідомості щодо відповідальності за створений Богом світ, розумінню вагомості загрози екологічного гріха та необхідності цілісного навернення до Бога, що передбачає також і бережливе ставлення до всього створіння.

*Друкується за дозволом
Правлячого Архієрея Івано-Франківської
єпархії УГКЦ Кир Володимира (Війтишина)*

Видання здійснене за фінансової підтримки
фондації Communicantes (Голландія)

© о. І. Сохан, Екологічна Хресна дорога, 2011
© Екологічний центр Івано-Франківської єпархії УГКЦ, 2011

«Пошанування створіння основане на повазі до життя і гідності людини. Якщо ми визнаємо, що Бог сотворив світ, то тим самим усвідомлюємо також відповідний об'єктивний моральний порядок із очевидним етичним кодексом щодо навколишнього середовища. У цьому сенсі особливим завданням християн, як і всіх інших віруючих людей, є зробити внесок для поширення моральних цінностей і пробудження в людях екологічної свідомості, що є нічим іншим, як відповідальністю щодо себе самого, інших людей та створіння. З нашого боку необхідне покаяння і нова спроба побачити самих себе, інших і світ, який довкола нас, у перспективі Божого плану створіння...»

*(Зі спільної заяви Папи Івана Павла II
і Патріарха Вартоломея,
Рим/Венеція, 10 червня 2002)*

ВСТУП

З благословення правлячого Архiereя Івано-Франківської єпархії УГКЦ Кир Володимира Війтишина, Мальтійською Службою Допомоги та Екологічним Центром Івано-Франківської єпархії, за сприяння Бюро УГКЦ з питань екології, у часі Великого посту 2011 року було розпочато екологічну ініціативу «Зелений Великдень: екологічне навернення задля воскресіння довкілля». Мета цієї ініціативи полягає в тому, щоб спричинитися до поглиблення свідомості щодо відповідальності за створений Богом світ та шляхів її здійснення у повсякденному житті кожної людини.

Одним із головних інструментів для реалізації започаткованої ініціативи призначена стати Екологічна Хресна дорога, яку Ви тримаєте в руках. Вона не має на меті замінити собою богослужіння традиційної Хресної дороги, але лише пропонує нагоду, щоб поглибити розуміння таїнства Хреста у світлі сучасних проблем довкілля і здійснити глибоке та цілісне навернення до Бога.

Ісус Христос – «Альфа та омега – початок і кінець» всього що існує. Він органічно поєднує в собі не тільки всіх людей, але й усе створіння: «... все існує в Ньому» – навчає св. апостол Павло (Кол. 1:17). Роздуми над

Хресною дорогою Господа нашого Ісуса Христа у світлі актуальних екологічних проблем сприяють формуванню свідомості щодо відповідальності за створений Богом світ, розумінню вагомості загрози екологічного гріха та необхідності бережливого ставлення до природного довкілля, як однієї із основоположних вимог християнської віри.

У виданні використано пісні традиційної «Хресної дороги». Побудова стацій є звичною, за винятком структури самих роздумів, які складаються з трьох частин, між якими слід робити невелику паузу: цитата зі Святого Письма, розважання над Стацією та молитва.

ПОЧАТКОВА МОЛИТВА

(перед тетраподом)

**† В ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа.
Амінь.**

(3 рази)

У найглибшій покорі кланяємось Тобі, Розп'ятий на Хресті Ісусе. Ти сказав: «Коли хтось хоче йти за Мною, нехай зречеться себе самого, візьме свій хрест і йде за Мною». Тож підемо тепер духом за Тобою Хресною до-

рогою та будемо роздумувати про Твої терпіння і хресну жертву заради нашого спасіння та визволення всього створіння від рабства тління. Поблагослови, просимо, кожний наш крок та допоможи нам про ці таїнства так розважати, щоб ми цю Хресну дорогу почали і провели на Твою славу, для спасіння наших душ та всього створеного Тобою світу. Амінь.

Пісня:

Благослови нас, Ісусе милий,
Що Твоїм страстям честь віддають.
Хай Твоя жертва додасть нам сили
Пройти побідно ту земну путь.

Ісусе наш,
Ти муки і страсті
Терпів за нас!
Не дай нам пропасти!

СТАЦІЯ 1.

ІСУСА ХРИСТА ЗАСУДЖУЮТЬ НА СМЕРТЬ.

Слава страстям Твоїм, слава довготерпінню

Твоєму, Господи!
(доземний поклін)

Євангелія від Івана:

«Від тієї хвилини шукав Пилат можливості, як би Його відпустити. Але юдеї кричали: «Відпустиш Його, то не будеш кесаревим другом! Усяк, хто з себе робить царя, кесареві спротивляється!» Тож зачувши ті слова, вивів Пилат Ісуса і сів на суддівське сидіння, на місці, яке має назву Літостротон, а по-єврейському – Гаввата. А був то день, коли споготовлювали Пасху, близько шостої години. І каже до юдеїв: «Ось цар ваш». Ті ж закричали: «Геть! Геть! Розіпни Його!» А Пилат їм: «Маю я вашого царя розіп'ясти?» І відповіли первосвященики: «Нема в нас царя, тільки кесар». І тоді видав він Його їм на розп'яття».

(Ів. 19:12-16)

Ісус – «Альфа та омега – початок і кінець» всього що існує. Він органічно поєднує в собі не тільки всіх людей, але й усе створіння: «... все існує в Ньому» – навчає св. апостол Павло (*Кол. 1:17*).

Дивлячись на Христа, над яким звершується суд, маємо усвідомити, що настав час скласти звіт за кожен злочин та вияв несправедливості супроти Творця, наших ближніх та всього створеного Богом світу.

Нерозсудливо та непомірковано використовуючи природні ресурси, які даровані Бо-

гом для добра всіх людей, ми порушуємо вимоги справедливості стосовно Бога та наших ближніх, а то й підписуємо смертний вирок власним дітям.

Пригадаймо екологічну катастрофу на Чорнобильській атомній електростанції 1986 року, яка стала причиною радіоактивного забруднення близько 150 тис. км² і забрала здоров'я та життя в сотень тисяч людей. Пригадаймо повені на Західній Україні, які, внаслідок виснажливого лісового господарювання, стають дедалі частішими, більш руйнівними для живої і неживої природи та все загрозливішими для людей.

Молитва

Ісусе! Прости нам нашу несправедливість, через яку вимушені важко страждати інші. Прости те, що, через виснажливе використання природних ресурсів, ми прирікаємо світ довікля на безповоротне руйнування і ставимо під загрозу існування майбутніх поколінь. Даруй нам ласку змінитися і почати більш справедливо ставитись один до одного та до нашого природного довкілля.

«Отче наш...»
«Богородице Діво...»

Уже засуд є готовий,
Вже Пилат вмив руки з крові.
На хрест, на хрест засудив Месію,
Христа, Христа, світа всю надію.

**Претерпівий за нас страсті,
Ісусе Христе, Сину Божий, помилуй
нас!**

(доземний поклін)

СТАЦІЯ 2.

ІСУС БЕРЕ НА СЕБЕ ХРЕСТ.

**Слава страстям Твоїм, слава довготер-
пінню**

Твоєму, Господи!

(доземний поклін)

Євангелія від Івана:

«І забрали вони Ісуса; і, несучи для себе хрест, вийшов Він на місце, зване Череп, по-єврейськи Голгота».

(Ів. 19:17)

Якою мужньою повинна бути людина, щоб добровільно піти на власну смерть задля життя інших?

Як часто ми зі всіх сил тікаємо від тягара хреста нашої відповідальності за довкілля, який неминуче впаде нам на плечі?

Ми не наважуємось відмовитися від безлічі зайвих побутових зручностей та почати ощадно і помірковано використовувати електроенергію, воду чи автотранспорт. Уникаємо відповідальності за шкоду, завдану довкіллю.

Часто саме страх перешкоджає нам зробити цей вирішальний крок у нашому житті. Крок болючий і незручний, однак життєво необхідний. Крок, на який з нетерпінням чекають інші.

Молитва

Ісусе, дай нам мужності протистояти особистим і суспільним настроям, які переконують нас в тому, що відповідальне використання природних ресурсів та економія енергії є своєрідним «дивацтвом» позбавленим сенсу чи просто зайвим. Допоможи нам терпляче знести весь тягар такої ощадності.

«Отче наш...»

«Богородице Діво...»

Смерти знак уже готовий,
Знак жертвенної любови.

Ісус, Ісус радо хрест приймає
Хресний, хресний похід зачинає.

**Претерпівий за нас страсті,
Ісусе Христе, Сину Божий, помилуй
нас!**

(доземний поклін)

СТАЦІЯ 3.

**ІСУС ХРИСТОС ПАДАЄ ПЕРШИЙ РАЗ
ПІД ХРЕСТОМ.**

**Слава страстям Твоїм, слава довготер-
пінню**

Твоєму, Господи!

(доземний поклін)

З послання до Филип'ян:

«Він, існуючи в Божій природі, не вважав за здобич свою рівність із Богом, а применшив Себе самого, прийнявши вигляд слуги, ставши подібним до людини».

(Фил. 2: 6-8)

Ісусе, в Твоєму знесиленні ми бачимо не-виправдане виснаження та руйнування природи через її нерозумне використання нами.

Виснаження природних ресурсів, техногенне забруднення повітря та води, перетворення на пустелю ще недавно плідної та життєдайної землі, безповоротне зникання з лиця землі деяких видів тваринного та рослинного світу, глобальне потепління та підвищення рівня Світового океану – все це, на жаль, тільки окремі складові довгого переліку наслідків згубного впливу людства на природне довкілля.

Особливо глибоке занепокоєння викликає кризовий стан природного довкілля в нашій державі, яка належить до найбільш неблагополучних, в екологічному відношенні, країн світу.

Понад половина населення України проживає на екологічно небезпечних територіях, тобто там, де забруднення повітря та води досягає загрозливого рівня для здоров'я та життя. Екологічний фактор відіграє вагомую роль у зниженні імунітету та розвитку різноманітних захворювань. Це забезпечує Україні одне з провідних місць у дитячій смертності та онкологічних захворюваннях. На тлі несприятливої екологічної ситуації погіршується здоров'я усіх вікових категорій населення, зменшується середня очікувана тривалість життя, за якою Україна нині знаходиться на одному з останніх місць у Європі.

Молитва

Ісусе, після падіння Ти знову підводишся
– дай нам сили жити так, щоби важкі рани,
яких ми завдали природі, могли загоїтись.

«Отче наш...»

«Богородице Діво...»

Звільна Христос поступає,
Та під хрестом упадає.

Мліє, мліє з надміру терпіння,
Ллється, ллється кров аж на каміння.

**Претерпівий за нас страсті,
Ісусе Христе, Сину Божий, помилуй
нас!**

(доземний поклін)

СТАЦІЯ 4.

ІСУС ЗУСТРІЧАЄ СВОЮ МАТІР.

**Слава страстям Твоїм, слава довготер-
пінню**

Твоєму, Господи!

(доземний поклін)

Євангелія від Луки:

«Тоді Симеон сказав до Марії: «Ось Цей поставлений для падіння й підняття багатьох

в Ізраїлі; Він буде знаком протиріччя, та й Тобі самій меч прошеє душу, щоб відкрились думки багатьох сердець»».

(Лк. 2: 34-35)

Марія супроводжувала Ісуса завжди і всюди: від Різдва у Вифліємі і втечі до Єгипту, аж до Його хресної смерті на Голготі. Вона кормила Христа малим та спомагала, коли був знесилений. За це Він завжди віддячував Їй особливою любов'ю та прославою.

Марія є праобразом Церкви, яка й сьогодні стоїть на службі здійснення Божественного промислу спасіння усього створіння. Так, у Церкві і з Марією, ми покликані брати активну участь у Божому задумі спасіння всього світу.

Молитва

Ісусе, пробач, що сьогодні ми так часто ігноруємо суттєві аспекти життєдіяльності Церкви, членами якої ми є. Дай нам ласку глибше та повніше усвідомити відповідальність за створіння як істотну складову місії Церкви та своє особисте екологічне покликання.

«Отче наш...»

«Богородице Діво...»

Мати як Сина уздріла,
З болю Свого Серця мліла.
«Сину, Сину!» – жалісно ридала,
Землю, землю сльозами скропляла.

**Претерпівий за нас страсті,
Ісусе Христе, Сину Божий, помилуй
нас!**

(доземний поклін)

СТАЦІЯ 5.

**СИМЕОН З КИРИНЕЇ ДОПОМАГАЄ ІСУ-
СОВІ НЕСТИ ХРЕСТ.**

**Слава страстям Твоїм, слава довготер-
пінню**

Твоєму, Господи!

(доземний поклін)

Євангелія від Марка:

«Одного ж перехожого, Симона Киринаєя,
батька Олександра та Руфа, що повертався
з поля, присилували нести Його хрест».

(Мр. 15: 21)

У Своїй всемогутності Господь не бажав самотужки нести Свого хреста, але дозволив Симонові розділити цю нележку ношу з

Ним. Сьогодні ж Він кличе нас, під проводом Святого Духа у лоні Церкви, ефективно звершувати порятунок створіння, яке «стогне і страждає в тяжких муках» (Рим 8: 19).

В сучасному демократичному суспільстві Господь дає нам можливість впливати на стан довкілля через активну участь у громадсько-політичному житті своєї країни, через створення екологічних дружин, ініціативних груп та об'єднань громадян, доступ та поширення інформації про стан довкілля, а також конкретних кроків, направлених на його покращення. Саме ми – Божий народ, як єдине джерело влади в Україні, можемо і повинні будувати соціально справедливу та екологічно безпечну державу.

Молитва

Ісусе, ми часто забуваємо, що є відповідальними не лише за свою діяльність, але й за бездіяльність. Даруй нам ласку ніколи не опускати рук з почуттям безсилля чи байдужості, але покажи нам, що саме наш голос, який виражає особисту громадянську позицію чи релігійне переконання, а також, на перший погляд, незначний буденний вчинок милосердя до природи, може стати вирішальним для стану довкілля.

«Отче наш...»

«Богородице Діво...»

Так Христа хрест придавляє,
Що йти далі сил не має.
В поміч, в поміч Симеона дали,
Нести, нести хрест Йому казали.

**Претерпівий за нас страсті,
Ісусе Христе, Сину Божий, помилуй
нас!**

(доземний поклін)

СТАЦІЯ 6.

ВЕРОНІКА ПОДАЄ ІСУСОВІ ХУСТИНУ.

**Слава страстям Твоїм, слава довготер-
пінню**

Твоєму, Господи!

(доземний поклін)

З книги Одкровення:

«І сам Бог буде з ними, і витре кожную сльозу з очей їхніх; і смерти не буде більше, ні скорботи, ні плачу, ні болю не буде більше, бо все попереднє минуло».

(Од. 21: 4)

Чи помічаємо ми на своєму життєвому шляху численних наших «братів і сестер» у Божих створіннях, які, подібно до Вероніки, втішають та спомагають нас? Чи дякуємо за

них Богові так, як зробив це Святий Франциск з Асизу у своїй молитві «Слава Творцеві світу»?

Молитва

Слава Тобі, Господи, за всі сотворіння Твої,
За це сонце, що мов благородний брат наш,
У любові день нам і ніч об'являє,

Тебе ж прославляє.

Який гарний він, який славний у Твоєму
блиску, Боже Святий,
Твій він нам образ, Превеликий Пане,
і Твоя нам слава.

Слава Тобі, Господи, за братчика нашого,
той місяць ясний,

І за ці дрібонькі сестрички наші,
зорі прекрасні,

Ти щедро їх розсипав широким небом,
Як чудово вони весь світ красять,
служачи Тобі.

Слава Тобі, Господи, за вітерець, що
братчиком нам,

Він повітря нам чистить, час дає погідний
і мрячний,

Цим Ти кожному підтримку життя даєш.

Слава Тобі, Господи, за водицю –
сестричку нашу,

Вона ж така смирна, така чиста, прегарна,
Так всім сотворінням цінна та конечна вона.

Слава Тобі, Господи, за вогонь той –

братчик наш,
Ним Ти тьму проганяєш, а він такий
могутній,
Такий сильний, прекрасний, такий
радісний і страшний.
Слава Тобі, Господи, за землю –
сестру нашу і маму,
Що нас всіх годує, вирощує й любить,
Що дає нам всякі смачні овочі, барвисті
квіти і зела цілющі.
Славте, величайте і благодаріть Господа,
Послушні все в смиренні Його
Волі Пресвятій.
Амінь.

«Отче наш...»

«Богородице Діво...»

Вероніка із любові
Подає платок Христові.
З крові Ісус лице втирає,
Образ лиця на платку лишає.

**Претерпівий за нас страсті,
Ісусе Христе, Сину Божий, помилуй
нас!**

(доземний поклін)

СТАЦІЯ 7.

ІСУС ДРУГИЙ РАЗ ПАДАЄ ПІД ТЯГАРЕМ ХРЕСТА.

Слава страстям Твоїм, слава довготерпінню

Твоєму, Господи!

(доземний поклін)

З послання до Римлян:

«Гадаю бо, що страждання нинішнього часу негідні майбутньої слави, яка має нам з'явитися. Бо створіння очікує нетерпляче виявлення синів Божих. Створіння було підпорядковане суеті не добровільно, а через того, хто його підкорив, у надії, що й саме створіння визволиться від рабства тління, на свободу слави дітей Божих. Бо знаємо, що все створіння разом понині стогне і разом страждає у тяжких муках».

(Рим. 8: 18-22)

Ми отримали покликання від Бога обробляти та доглядати землю (див. Бут. 2: 15) і маємо по-божому ставитись до світу довкілля в якому живемо. Натомість поводитимось з природою як безпощадні експлуататори та руйнівники: вирубуємо ліси, випалюємо рослинність, перетворюємо своє довкілля на пустку, звалище відходів та сміття.

Щодня, внаслідок згубного впливу людства на створений Богом світ, з лиця землі безповоротно зникають окремі біологічні види. Сьогодні під загрозою зникнення знаходяться понад сім тисяч видів тварин і майже 60 тисяч видів рослин. Повсякчасне зростання загрози знищення тваринного та рослинного світу в нашій країні можемо прослідкувати на основі наступних фактів: у 1980 році до «Червоної книги України» було занесено 85 видів тварин і 151 вид рослин, лише через 16 років ця кількість збільшилась майже вчетверо, а вже у 2009 році до «Червоної книги України» було занесено 542 види тварин та 826 видів рослин. Що ж буде далі?

Молитва

Ісусе, дякуємо за красу природи, яка нас оточує, її багатство та різноманіття живих істот, кожна з яких є Твоїм унікальним твором. Допоможи нам краще усвідомити цінність всього створіння і жити та господарювати так, щоб не завдавати йому шкоди чи прирікати на знищення.

«Отче наш...»

«Богородице Діво...»

Сила Христа опускає,
Христос знову упадає.

Часті, часті гріхи є причина
Того, того впадку Бога-Сина.

**Претерпівий за нас страсті,
Ісусе Христе, Сину Божий, помилуй
нас!**

(доземний поклін)

СТАЦІЯ 8. **ІСУС НАВЧАЄ ПЛАЧУЧИХ ЖІНОК.**

**Слава страстям Твоїм, слава довготер-
пінню**

Твоєму, Господи!

(доземний поклін)

Євангелія від Луки:

«Ішов за Ним натовп людей великий і жінок, що плакали за Ним та голосили. Ісус же обернувся до них і сказав: «Дочки ерусалимські, не плачте надо Мною, а плачте над собою і над вашими дітьми! Бо ось настануть дні, коли скажуть: Щасливі неплідні та й лона, що не родили, і груди, що не годували. Тоді почнуть вони горам казати! – Впадьте на нас! – і горбам: Покрийте нас! Бо коли так поведуться з деревом зеленим, що тоді з сухим буде?»

(Лк. 23: 27-31)

Безліч жінок і сьогодні продовжує плакати над своїми дітьми, які, внаслідок екологічних катастроф та незадовільного стану довкілля, народилися із фізичними або ж психічними вадами. Часто батьки зі страху зрікаються таких дітей, залишаючи їх напризволяще.

Молитва

Ісусе, допоможи нам як християнам не заплюшувати очей перед проблемами і бідами. Дай, щоб ведені Вчительським Урядом Церкви, всі ми разом, як церковна, так і державна влади, неурядові та релігійні організації, і кожен з нас зокрема, дедалі більше усвідомлювали та здійснювали свою відповідальність за створений Богом світ.

«Отче наш...»

«Богородице Діво...»

Це жінки побожні бачать

І над Христом гірко плачуть.

Плачте, плачте та не наді Мною,

Радше, радше плачте над собою.

**Претерпівий за нас страсті,
Ісусе Христе, Сину Божий, помилуй
нас!**

(доземний поклін)

СТАЦІЯ 9.

ІСУС ВТРЕТЄ ПАДАЄ ПІД ТЯГАРЕМ ХРЕСТА.

Слава страстям Твоїм, слава довготерпінню

Твоєму, Господи!

(доземний поклін)

З книги пророка Ісаї:

«Зневажений, останній між людьми, Чоловік болів, що зазнав недуги... Та Він наші недуги взяв на Себе, Він ніс на Собі наші болі... Його мордовано, та Він упокорявся і не розтуляв своїх уст; немов ягня, що на заріз ведуть Його, немов німа вівця перед обстригачами, не відкриває Він уст».

(Іс. 53: 3-7)

Задля отримання дешевої продукції, щоб задовольнити споживчі потреби одних, вимушені тяжко страждати інші, як наприклад працівники сільськогосподарських угідь, на яких використовуються високотоксичні пестициди. Ми не тільки отруюємо довкілля та себе самих отрутохімікатами, але й зазіхаємо на роль Творця, втручаємось у закладений Богом природний устрій, міняємо встановлену Ним генну структуру рослин та тва-

рин, наражаючи на небезпеку себе самих, майбутні покоління та все створіння.

Молитва

Ісусе! Дай нам милість бути мудрими і обережними господарями та виробниками, поміркованими та критичними користувачами. Дай нам відчутти переваги природного землеробства, екологічного виробництва та відновлювальних джерел енергії. Просвіти наш розум і даруй розуміння, що виробництво кожної речі має свій екологічний вимір, а наша марнотратлива поведінка і купівля зайвих речей впливають на добробут інших людей та всього Божого створіння – природи. Допоможи нам бути добрими домоуправителями створеного Тобою світу.

«Отче наш...»

«Богородице Діво...»

Сила Христова маліє,
Ісусе втретє паде-мліє!

Тілом, тілом до землі впадає,
Духом, духом до Отця злітає.

**Претерпівий за нас страсті,
Ісусе Христе, Сину Божий, помилуй
нас!**

(доземний поклін)

СТАЦІЯ 10.

З ІСУСА ЗНІМАЮТЬ ОДІЖ.

Слава страстям Твоїм, слава довготерпінню

Твоєму, Господи!

(доземний поклін)

Євангелія від Івана:

«Тоді вояки узяли одіж Ісуса та й зробили чотири частини, по одній частині кожному воякові, і хітон. Та був хітон не пошитий, лише ввесь від верху тканий. Тому домовились між собою: «Не дерімо його, а киньмо на нього жереб, на кого впаде». А тим же мало здійснитись Писання: «Мою одіж розділили між собою, на шату ж мою кинули жереб»».

(Ів. 19: 23-24)

Сьогодні запасів нафти та газу залишилось близько на пів століття, вугілля – на півтора, поверхня плідної землі зменшується кожного року на декілька мільйонів гектарів. Щороку винищуються мільйони гектарів лісу. Наша цивілізація відчуває все більший дефіцит чистої прісної води, яка є передумовою життя та здоров'я людей. Вже сьогодні, на основі недостатньої наявності води, народжуються конфлікти, які все більше отримують

не тільки характер економічної конкуренції, але навіть і боротьби за виживання.

Так непомірковано виснажуючи енергетичні запаси та інші природні ресурси ми вчиняємо акт насильства над довкіллям, здираючи останню одіж, що залишилася, а зрештою, і самі стаємо жертвою такої діяльності.

Молитва

Господи, допоможи нам не роздирати Твій «царський хітон» даний нам на спасіння. Допоможи стати мудрими та ощадливими домоуправителями створеного Тобою світу, а головне – зрозуміти, що «більше» – не означає автоматично «краще» та, що крім матеріальних, в світі є ще багато інших, важливіших цінностей.

«Отче наш...»

«Богородице Діво...»

Вийшов на Голготу-гору
Цар Архангельського хору!

Одяг, одяг там з Нього здіймають,
Жовчю, жовчю Його напувають.

**Претерпівий за нас страсті,
Ісусе Христе, Сину Божий, помилуй
нас!**

(доземний поклін)

СТАЦІЯ 11.

ІСУСА РОЗПИНАЮТЬ НА ХРЕСТІ.

Слава страстям Твоїм, слава довготерпінню

Твоєму, Господи!

(доземний поклін)

Євангелія від Луки:

«І як прийшли на місце, що зветься череп, там Його розіп'яли і злочинців, одного по правиці, а другого по лівиці. Ісус же сказав: «Отче, відпусти їм, не знають бо, що роблять»».

(Лк. 23: 33-34)

Дев'ять сильних чоловіків потрібно для того, щоби розіп'яти одного слабкого. Бо з кожним ударом молота тіло здригається, корчиться і виривається. Може статися і так, що цвях зачепить якусь життєво важливу артерію, і тоді засуджений передчасно стече кров'ю, не відбувши призначеного покарання. Така швидка смерть – надто коштовний подарунок тому, кого засуджено на розп'яття. Тому двоє людей сидять на тулубі жертви, двоє на ногах і ще по одному на кожній руці. Ще трое повинні одночасно пробивати цвяхами всі кінцівки.

Скільки ж часу потрібно людям для того, аби «розіп'ясти» – довести до повного виснаження – цілу Землю? Прогнози екологів дещо різняться, однак всі вони далеко невтішні. Якщо ми не зменшимо негативний вплив на довкілля вже сьогодні, то, лише внаслідок глобального потепління і танення льодовиків, до кінця XXI століття велетенські території землі можуть опинитися під водою, а сотні мільйонів людей залишитися без місця та засобів для життя.

Молитва

Господи, Твої страсті і хресна смерть були неминучими, бо такою була воля нашого Отця. Однак Він не бажає смерті створеного Ним світу, але щоб ми припинили знущатися з природи і стали відповідальними господарями на Землі.

Ісусе, даруй нам ласку покаяння та виправлення наших гріхів, а зокрема гріха безвідповідального руйнування природи, що кричить до неба (див. Папа Іван Павло II, *Ecclesia in America*, №56), щоби свого часу почути від Тебе: «Гаразд, слуго добрий і вірний. У малому ти був вірний, поставлю тебе над великим. Увійди в радість пана твого» (*Мт. 25:21*).

«Отче наш...»

«Богородице Діво...»

До хреста Христа прибили,
Руки й ноги пригвоздили.
Тече, тече кров дорогоцінна,
Злоба, злоба гріхів тому винна!

**Претерпівий за нас страсті,
Ісусе Христе, Сину Божий, помилуй
нас!**

(доземний поклін)

СТАЦІЯ 12.

ІСУС ПОМИРАЄ НА ХРЕСТІ.

**Слава страстям Твоїм, слава довготер-
пінню**

Твоєму, Господи!

(доземний поклін)

Євангелія від Луки:

«Було вже близько шостої години, і тем-
рява по всій землі настала аж до дев'ятої
години, бо затьмарилось сонце; а й завіса
храму роздерлася посередині. Ісус закликав
сильним голосом: «Отче, у Твої руки віддаю
духа мого!»»

(Лк. 23: 44-46)

Ісус Христос віддав своє життя для того, щоб визволити людину від гріха, який веде до смерті. Ісус віддав своє життя для спасіння людини та всього Божого створіння.

Внаслідок гріховної поведінки люди знищують живу природу у глобальних масштабах. Мертва земля, отруєна вода, забруднене повітря та інші наслідки нашого безвідповідального господарювання у створеному Богом світі загрожують здоров'ю і життю всього людства. Покликані бути посередниками Божої благодаті – ми стаємо знаком смерті для всього створіння.

Молитва

Ісусе, допоможи нам усвідомити, що гріх – це смерть. Визволяючи нас від рабства гріха та вічної смерті, силою Свого життєдайного хреста, подай нам благодать Святого Духа та допоможи діяти згідно з Твоїми святими заповідями – запорукою вічного життя.

«Отче наш...»

«Богородице Діво...»

Полишив Престол небесний,

Вибрав тут жертовник хресний:

Себе, Себе за нас жертвувати,

Всіх нас, всіх нас з небом поєднати!

**Претерпівий за нас страсті,
Ісусе Христе, Сину Божий, помилуй
нас!**

(доземний поклін)

СТАЦІЯ 13.

ІСУСА ЗНІМАЮТЬ З ХРЕСТА.

**Слава страстям Твоїм, слава довготер-
пінню**

Твоєму, Господи!

(доземний поклін)

Євангелія від Івана:

«Після того Йосиф Ариматейський, що був учнем Ісусовим, – але потайки, страхався бо юдеїв, – удався до Пилата з проханням, щоби забрати тіло Ісуса. І дозволив Пилат. Прийшов він, отже, і забрав Ісусове тіло».

(Ів. 19: 38)

Справжні друзі супроводжували Ісуса до кінця. І навіть після хресної смерті Спасителя, коли, здавалося б, уже все втрачено, вони не злякались і не здались, а навпаки, сповнені великої мужності, через належну турботу

про тіло Христове, виявляли свою любов до Учителя.

На жаль, сьогодні нам так бракує витривалості, щоб іти за голосом Церкви до кінця, навіть тоді, коли цей голос здається просто криком «вопіючого в пустині». Дедалі частіше лунають слова відчаю і розчарування:

«Я вже більше не можу чути слово «довкілля!»»

«Що від одного мене залежить?»

«Науковці уже в пошуках виходу з екологічної кризи, а для мене важливі зручні умови життя!»

Молитва

Ісусе, ми як християни не повинні здаватися, але мусимо визнати свою велику відповідальність за Твоє створіння і здійснювати її у повсякденні свого життя. Допоможи нам подолати нашу безнадію, даруй нам свою милість, щоб ми були добрими священиками створеного Тобою Всесвіту, посередниками Божої мудрості та милосердя, щоб провадити все створіння до його остаточної Меті. Господи, дай нам в кожному заході сонця бачити не лише настання темряви, але й світанок, який іде за ним.

«Отче наш...»

«Богородице Діво...»

Тіло Боже з Хреста зняли,
Рідній Матінці віддали.
Мати, мати тіло Свого Сина
Слізьми, слізьми Своїми зросила.

**Претерпівий за нас страсті,
Ісусе Христе, Сину Божий, помилуй
нас!**

(доземний поклін)

СТАЦІЯ 14.

ІСУСА ХОВАЮТЬ У ГРОБІ.

**Слава страстям Твоїм, слава довготер-
пінню**

Твоєму, Господи!

(доземний поклін)

Євангелія від Матея:

«Йосиф узяв тіло, загорнув його у чисте
полотно й поклав у своїй новій гробниці, що
її висік у скелі. І, прикотивши до входу гроб-
ниці великий камінь, відійшов».

(Мт. 27: 59)

Після заховання Божого тіла в земному
лоні, Спаситель зійшов до самих глибин аду,
щоби і там звістити Добру новину всім по-

мерлим, які разом з цілим всесвітом з нетерпінням чекали свого відкуплення.

Молитва

Ісусе, своєю смертю Ти дарував усьому створінню нове життя. Натомість ми своїм життям часто приносимо тільки смерть.

Отож даруй нам ласку через участь у літургійному житті Церкви стати причасниками Твоєї життєдайної смерті, якою Ти сьогодні у Твоїй святій Церкві відновляєш лице Землі.

Господи, ми також хочемо бути посланцями лише Доброї новини і більше ніколи не завдавати шкоди довкіллю. Допоможи нам, завдяки цій Хресній дорозі, переосмислити власну поведінку у стосунку до Твого створіння, і почати жити так, як цього хочеш Ти.

«Отче наш...»

«Богородице Діво...»

**Претерпівий за нас страсті,
Ісусе Христе, Сину Божий, помилуй
нас!**

(доземний поклін)

Тіло Боже в плащаниці
Положили до гробниці,
Бога, Бога, живого в Сіоні
Земля, земля скрила в своїм лоні.

Марна була втіха ада,
Марна всяка хитра зрада.
Марна, марна і печать ворожа,
Славно, славно встане правда Божа.

Тож ми Христу поклонімся,
І всі щиро помолімся,
Христе, Христе, славим Твої страсті,
Зволь же, зволь же й наші душі спасти!

КІНЦЕВА МОЛИТВА ДО БОГА ТВОРЦЯ

(з Акафісту до Бога Творця)

Благословенний Ти, Господи, Боже наш,
Царю всесвіту!
Ти від небуття до буття все привів.

Ти створив, благодаттю Єдинородного Сина
Твого і могутністю Святого Духа, небо і те,
що на небі, землю і те, що на землі,
море, джерела, ріки, озера і все, що в них.

Ти створив людину на Свій образ і подобу,
і покликав її стати управителем та
охоронцем
Твого райського саду,
щоб в ньому жити і осягати спасіння.

Дякуємо Тобі за дар життя
і неповторний твір Твоїх рук – природу,
первозданна краса та гармонія якої
є відблиском Твоєї величі та слави.

Особливо дякуємо Тобі за щедрі дари
природних ресурсів, різноманітність видів
життя,
багатство та чарівну красу
природи нашої країни.

Пробач, що часто діємо як нерозумні
і замість догляду та примноження
отриманих дарів,
деякі з них вже безповоротно втратили,
не вберегли багато видів створеного
Тобою життя,
перетворили в пустку своє довкілля,
вирубали ліси,
забруднили землю, отруїли повітря та воду.

Просвіти наш розум і допоможи зрозуміти
вагу відповідальності за навколишнє
середовище.

Навчи нас бачити в усьому створінні Тебе
Самого – Творця і доброго Батька, тоді в нас
народиться любов до Твоїх створінь та
визнання цінності кожної істоти
згідно з Твоїм Божественним промислом.

Даруй нам почуття релігійного пошанування,
щоб ми з любов'ю доглядали все

Твоє створіння,
і огортали його бережливою турботою,
щоб таким чином, ставало видимим

Твоє царство,
і сила, і слава, Отця, і Сина, і Святого Духа,
нині і повсякчас, і на віки вічні.

Аміль.

ВІДПУСТ

Свящ.: Премудрість.

Хор: Чеснішу від Херувимів і незрівнянно славнішу від Серафимів, що без зотління Бога Слово породила, суццю Богородицю Тебе величаємо.

Свящ.: Слава Тобі, Христе Боже, надіє наша, слава Тобі.

Хор: Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові. І нині, і повсякчас, і на віки вічні. Амінь. Господи, помилуй (*3 рази*). Благослови.

Свящ.: Христос, істинний Бог наш, що за спасіння світу витерпів знуцання і катування, хрест і смерть, молитвами Пречистої Своєї Матері, святих славних і всехвальних апостолів, преподобних і богоносних отців наших, і святого Франциска з Асизу (покровителя екологів), і святого (ім'я, якого є храм і якого є день), і всіх святих, помилує і спасе нас, як Благий і Чоловіколюбець.

Хор: Амінь.

Екологічна Хресна дорога

Уклав – о. Іван Сохан
Загальна редакція – д-р. Володимир Шеремета
Богословська редакція – о. Володимир Лось
Літературна редакція – Ірина Дуль
Верстка – Ігор Летіта

В оформленні обкладинки використано ікону
«Дерево життя» (друга половина XVIII ст., полотно,
олія), яка походить з Військово-Микільського собору
міста Києва.

Екологічний центр
Івано-Франківської єпархії УГКЦ
тел. 0979831680; e-mail: ekoburougcc@ukr.net
www.ecoburougcc.org.ua

© Видавництво «Нова Зоря»,
м. Івано-Франківськ, пл. А. Міцкевича, 5,
тел./факс (0342) 55-24-45; тел. (0342) 52-73-48,
e-mail: nz@com.if.ua <http://nz.com.if.ua>
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єкта
видавничої справи серія ДК № 402 від 04.04.2001 р.

Віддруковано у друкарні видавництва «Нова Зоря».
м. Івано-Франківськ, пл. А. Міцкевича, 5, тел. (0342) 52-73-48.